

Strategi

Erhvervsudviklingsstrategi

oktober 2008

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Indledning	4
Baggrund	6
Baggrunden for erhvervsudviklingsstrategien	
Byrådets udviklingsstrategi	
Erhvervsudviklingsstrategien i det regionale og nationale perspektiv	
Erhvervsudviklingsstrategien og landdistriktsperspektivet	
Perspektiv	8
Opfølgning og virkeliggørelse	
Processen frem til erhvervsudviklingsstrategien	10
Der skal ske en tiltrækning og en fastholdelse af arbejdskraften	
Arbejdskraft	12
Der skal ske en kompetenceudvikling og et kompetenceløft af arbejdsstyrken	
Erhvervsfrekvensen for personer i den arbejdsduelige alder skal øges	
Virksomhedsudvikling	14
Innovation i virksomhederne skal fremmes	
Styrkelse af netværk og klynger	
Oplevelsesøkonomi	16
Helårsturismen skal udvikles, så turisme bliver et bæredygtigt erhverv for både virksomheder og arbejdskraft	
Der skal fremover skabes optimale rammer for netværk og klyngedannelse inden for oplevelsesøkonomien	
Vores brand skal fortsat styrkes og udvikles til gavn for både turisme og erhverv	
Verden som handelsplads	18
Virksomhederne skal ville og kunne agere på det internationale marked	
Der skal udvikles og fremmes netværk med globalt perspektiv	

Fodnoter

¹Jobcentret er et samarbejde mellem staten og kommunen, hvor staten har ansvaret for dagpengemodtagere og kommunen ansvaret for kontakthjælpsmodtagere.

²Beskæftigelsesplanen er godkendt i Arbejdsmarkedsudvalget, men endnu ikke i byrådet.

Kære læser

Vil man sikre en aktiv og dynamisk erhvervsudvikling, er det bedste sted at begynde vel hos erhvervslivet selv. Så det er netop, hvad vi i Frederikshavn Kommune har gjort. Vi har taget erhvervslivet i Frederikshavn Kommune med på råd. Og som en væsentlig sidegevinst har vi på samme tid etableret et forum for dannelsen af nye, stærke netværk.

I 2007 og i begyndelsen af 2008 blev der på initiativ af Frederikshavn Kommunes Erhvervs- og Turismeudvalg holdt en række erhvervskonferencer. Formålet var, at repræsentanter fra erhvervslivet i alle de tre tidligere kommuner skulle bidrage aktivt til den erhvervsudviklingsstrategi, som nu ligger i sin endelige udformning her.

Resultaterne fra de lokale erhvervskonferencer har i i høj grad sat sit præg på de kommende års udfordringer og indsatsområder for erhvervslivet i Frederikshavn Kommune.

Konferencerne viste med al ønskelig tydelighed, at der i erhvervslivet i hele kommunen er en udpræget vilje til at løfte udviklingen i en fælles retning – til at kunne se ligheder frem for forskelle, fælles styrker frem for lokalt funderede niches, samt nye samarbejdsformer på tværs af geografi, branche og sæsonbegrænsninger.

I de kommende år vil nogle af de primære udfordringer blive globaliseringen, videreudvikling af medarbejdernes og virksomhedernes kompetencer, rekruttering af arbejdskraft samt den fortsatte udvikling af oplevelsesøkonomi.

Så udfordringer er der nok af. Jeg er dog overbevist om, at også modet, evnen og viljen til at imødegå fremtidens udfordringer trives i bedste velgående. Visionerne, ambitionerne og de helt konkrete, gode ideer står i fuldt flor hos vores erhvervsliv.

Men vi må ikke stoppe ved, at ideerne bliver født og beundret. Vi er helt afhængige af, at netop vores lokale erhvervsliv nu viser vilje til at tage ejerskab for gennemførelsen af de konkrete projekter, der skal tegne Frederikshavn Kommune på fremtidens erhvervsmæssige verdenskort.

Den fælles indsats på erhvervskonferencerne har hjulpet os til at finde frem til et overordnet fokus. For Erhvervs- og Turismeudvalget har dette forarbejde derfor været guld værd.

Fremtiden vil vise, i hvilken udstrækning vi vil være i stand til at gå videre i den retning, der nu er stukket ud i denne erhvervsudviklingsstrategi – og som har sin styrke i sin dybe forankring i det lokale erhvervsliv.

Jeg ser derfor denne erhvervsudviklingsstrategi som et værdifuldt værktøj til udvikling i vores kommune til gavn for både den enkelte virksomhed, erhvervslivet, lokalområderne og kommunen som helhed.

På Erhvervs- og Turismeudvalgets samt Byrådets vegne, den 8. oktober 2008.

Erik Sørensen
borgmester

Indledning

Her foreligger Erhvervs- og Turismeudvalgets samt Frederikshavn Byråds erhvervsudviklingsstrategi.

Erhvervsudviklingsstrategien skal ses som et redskab til de kommende års indsats for erhvervsudvikling inden for Frederikshavn Kommune.

Strategiens formål er en fortsat positiv erhvervsudvikling, som tager udgangspunkt i den aktuelle erhvervsstruktur – og med fokus på de væsentligste udfordringer, udviklingstendenser og ambitioner for de kommende års erhvervsudvikling.

Hovedprincippet for erhvervsudviklingsstrategien har været at tage udgangspunkt i virksomhedernes behov og deres syn på de fremtidige udfordringer og muligheder.

Et væsentligt element i erhvervsudviklingsstrategien er derfor at understøtte det nuværende erhvervsliv samt at angive en retning, som kan være med til at udvikle potentialer for både eksisterende og nye virksomheder.

Erhvervsudviklingsstrategien er et resultat af et godt og konstruktivt samarbejde mellem alle erhvervs-, turisme- og handelsorganisationer samt i alt ca. 200 virksomhedsrepræsentanter inden for kommunen. Strategien er tilvejebragt efter en proces, hvor der blev afholdt tre erhvervskonferencer i henholdsvis Frederikshavn, Skagen og Sæby samt en afsluttende fjerde erhvervskonference, som var fælles for deltagerne fra de tre første konferencer. På den fjerde konference blev de væsentligste udfordringer og ambitioner for de kommende års erhvervsudvikling drøftet og prioriteret.

Erhvervsudviklingsstrategien omfatter tre dele, der kan læses uafhængigt af hinanden. For at øge læsevenligheden indledes de tre dele med en enslydende indledning. Erhvervsudviklingsstrategien består således af:

Strategi – som angiver de væsentligste udfordringer og ambitioner, der skal arbejdes med i de kommende år med henblik på fortsat erhvervsudvikling

Handlingsplan – som beskriver væsentlige og konkrete indsatser og handlinger til igangsætning og realisering af erhvervsudviklingsstrategien

“Sådan ser vi ud” – som giver et billede af, hvorledes kommunen ser ud i forhold til forudsætninger og tendenser af betydning for erhvervsudviklingen.

Erhvervsudviklingsstrategien er bygget op omkring følgende fire temaer med betydning for den fremtidige erhvervsudvikling:

- Arbejdskraft
- Virksomhedsudvikling
- Oplevelsesøkonomi
- Verden som handelsplads

På regionalt og nationalt niveau er der også udarbejdet erhvervsudviklingsstrategier. For at synliggøre sammenhængen mellem disse niveauer og indsatsen i Frederikshavn Kommune er der i strategidelen en række faktabokse, der kort perspektiverer til de vigtigste indsatsområder i de regionale og nationale strategier.

Frederikshavn Byråd har udformet en overordnet, samlet strategi for den fremtidige udvikling i kommunen. Inden for byrådets samlede udviklingsstrategi lægger denne erhvervsudviklingsstrategi derfor op til, hvordan Erhvervs- og Turismeudvalget og byrådet mere konkret ser udfordringerne og mulighederne for fortsat erhvervsudvikling i Frederikshavn Kommune.

Strategier gør det imidlertid ikke alene. Strategi og ambitioner bliver først til virkelighed, når der handles. Erhvervsudviklingsstrategien er derfor det redskab, som vi har forventning til, vil blive udmøntet i handling i de kommende år – med deltagelse af alle de respektive erhvervs-, turisme- og handelsforeninger, erhvervsvirksomhederne, uddannelsesinstitutioner mv. samt Frederikshavn Kommune.

Baggrund

Baggrunden for erhvervsudviklingsstrategien

Udformningen af denne strategi for erhvervsudviklingen i Frederikshavn Kommune har baggrund i flere forhold.

Som det ene forhold er der dannelsen af den nye kommune. Tidligere har Skagen, Frederikshavn og Sæby hver for sig arbejdet med at udvikle erhvervet inden for hvert sit geografiske område. Med dannelsen af den nye kommune er der både behov og muligheder for samlet i endnu højere grad at fremme erhvervsudviklingen. Med hver sine lokale samt en række fælles styrker kan de tre "gamle" områder i fællesskab finde endnu flere veje til at sikre erhvervsudvikling i de kommende år.

Processen har vist, at der både er muligheder for og vilje til at løfte udviklingen i en fælles retning, som bygger på de lokale styrker og brands, og som bliver til gode for velfærden i den nye kommune.

Som et andet forhold har strukturreformen givet Frederikshavn Kommune både mulighed og ansvar for i endnu højere grad at fremme og påvirke erhvervsudvikling og erhvervsservice i samarbejde og i tråd med Region Nordjyllands erhvervsfremmeinitiativer.

Som et tredje forhold må vi erkende, at Vendsyssel i national og international sammenhæng betragtes som et såkaldt udkantsområde, hvor vi må arbejde ekstra hårdt for at fastholde, udvikle og tiltrække såvel virksomheder som arbejdskraft. – Vi kan ikke forvente at "tingene sker af sig selv". Derfor er der brug for en bevidst strategi og indsats for at udvikle vores område i den retning, som vi vil.

Byrådets udviklingsstrategi

Frederikshavn Byråd har i 2008 udformet en overordnet strategi for den fremtidige udvikling i kommunen. For det erhvervmæssige område indeholder den overordnede strategi følgende udfordringer og ambitioner:

Udfordringerne er

- at skabe en fremsynet og sammenhængende erhvervsudvikling, der gør os slagkraftige i en konkurrenceudsat verden
- at udnytte hinandens ressourcer til at skabe den nødvendige slagkraftige erhvervsudvikling
- at øge det forretningsmæssige udbytte af turismen og oplevelsesøkonomien
- at skabe merværdi af de investeringsprojekter, der er igangsat.

Ambitionerne er

- erhvervsudvikling med fokus og sammenhæng i forhold til kommunens erhvervmiljø
- erhvervmiljø med et naturligt stærkt fokus på de internationale markeders tendenser og muligheder og evnen til at udnytte dem
- i Frederikshavn Kommune gør man hinanden gode, fordi man tør bruge hinanden på tværs af erhvervsområder, virksomheder og den offentlige og private sektor
- partnerskaber – også utraditionelle – beriger vores evne, udsyn og netværk
- lokalområdet og virksomhederne opsøger investeringer og er attraktive at investere i for andre
- oplevelsesøkonomien udnyttes med en kvalitet, originalitet og professionalisering, der sikrer holdbarhed og balance.

Erhvervsudviklingsstrategien konkretiserer inden for rammerne af byrådets udviklingsstrategi, hvordan udfordringerne og ambitionerne takles med henblik på fortsat erhvervsudvikling i de kommende år – af og i samarbejde mellem de forskellige aktører inden for erhvervsudviklingsområdet.

Perspektiv

Erhvervsudviklingsstrategien i det regionale og nationale perspektiv

Forud for strukturreformen vedtog Folketinget i 2005 Lov om Erhvervsfremme. Denne lov udgør den fremtidige ramme for erhvervsfremme i kommuner, regioner og staten. Med udgangspunkt i denne lov får kommunerne ansvaret for den lokale erhvervsservice samt for at gennemføre og finansiere erhvervsudviklingsaktiviteter på en lang række områder. Kommunerne får dermed en helt ny og fremtrædende rolle i forhold til erhvervsfremme. Det vil sige både nye muligheder og mere indflydelse, men også et større ansvar og flere forpligtelser.

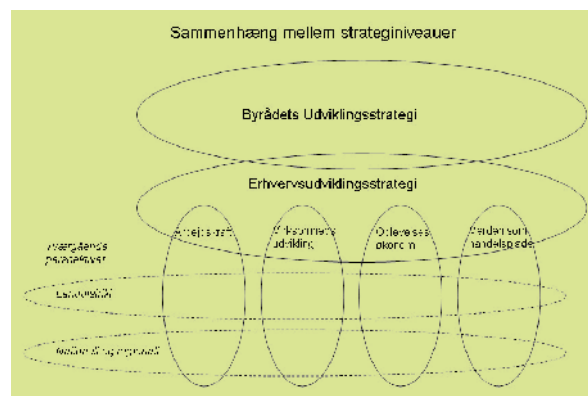
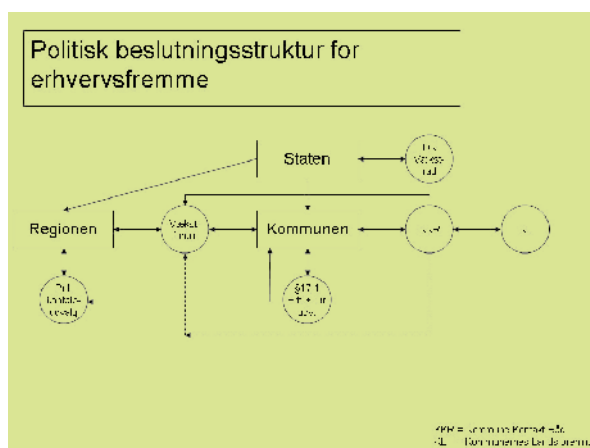
Erhvervsudviklingsstrategien for Frederikshavn Kommune skal derfor ses som et svar på, hvordan vi som kommune vil varetage denne rolle bedst muligt gennem prioritering af ambitioner og indsatser på erhvervsfremmeområdet.

Regeringen udarbejdede desuden i 2006 en globaliseringsstrategi "Fremgang, fornyelse og tryghed". Strategien har til hensigt at fremtidssikre Danmark i den globale økonomi, og strategien sigter mod at skabe en stærk konkurrencekraft og sammenhængskraft. Strategien indeholder 350 konkrete initiativer, som indebærer reformer af uddannelse og forskning, samt forbedringer af rammerne for vækst og fornyelse i samfundet. For at sikre forankring af globaliseringsstrategien på regionalt niveau er der udarbejdet en partnerskabsaftale mellem regeringen og Vækstforum Nordjylland.

Endelig udarbejdede Vækstforum i 2007 erhvervsudviklingsstrategien "Vækst og balance", som udgør rammen for regional erhvervsudvikling i Nordjylland frem til 2010. Strategiens overordnede vision er, at "Nordjylland skal videreudvikle sine traditioner gennem anvendelse af teknologi og talent til at blive en førende innovativ region, der sikrer balanceret vækst og fremgang i regionen".

Partnerskabsaftalen og den regionale erhvervsudviklingsstrategi følges op med en række økonomiske midler til igangsætning og realisering af erhvervsfremmeinitiativer via ansøgning til Vækstforum Nordjylland.

Erhvervsudviklingsstrategien for Frederikshavn Kommune skal således også ses som det værktøj, der målretter den lokale erhvervsfremmeindsats i de kommende år inden for rammerne af partnerskabsaftalen mellem regeringen og Region Nordjylland samt inden for den regionale erhvervsudviklingsstrategi.

Erhvervsudviklingsstrategien og landdistriktsperspektivet

Godt en tredjedel af kommunens befolkning bor uden for kommunens tre største byer – i en række velfungerende mindre byer og landdistrikter. I disse områder er lokalbefolkningen en væsentlig drivkraft, der kan tage initiativ til og iværksætte mange nye udviklingsprojekter.

Potentialet i det lokale initiativ og engagement er stort, og det er derfor vigtigt at videreudvikle eksisterende erhverv og støtte udvikling af nye. For at fremme udviklingen har man i Frederikshavn Kommune nedsat et Distriktsudvalg, der er et såkaldt § 17.4 udvalg, som består af politikere og borgere fra hvert af de 26 distrikter i kommunen. Distriktsudvalget har igangsat en proces, der skal munde ud i en landdistriktsstrategi. Konkrete initiativer i landdistrikterne vil derfor ligge i regi af Distriktsudvalgets strategi. Udvalget har således allerede igangsat en række initiativer med henblik på at styrke små virksomheder, håndværkere og iværksættere i de mindre byer.

Processen frem til erhvervsudviklingsstrategien

Erhvervs- og Turismeudvalget besluttede i 2007 – i overensstemmelse med deres kommissorium fra byrådet – at igangsætte arbejdet med tilvejebringelse af en erhvervsudviklingsstrategi for Frederikshavn Kommune. I den forbindelse besluttede udvalget, at erhvervsudviklingsstrategien skulle tage udgangspunkt i virksomhedernes syn på behov, udfordringer, ambitioner og muligheder for fremtidig erhvervsudvikling.

Derfor blev der som start på strategiarbejdet i efteråret og vinteren 2007/2008 afholdt i alt tre lokale erhvervs-konferencer for henholdsvis Skagen-området, Frederikshavn-området og Sæby-området med deltagelse af ca. 70–80 virksomhedsrepræsentanter på hver konference.

Hensigten med afholdelse af de lokale konferencer var, at erhvervsudviklingsstrategien skulle tage udgangspunkt i de lokale identiteter, styrker og muligheder.

Disse tre erhvervs-konferencer blev efterfulgt af en fjerde, samlet konference med deltagelse af deltagerne fra de tidligere konferencer – i alt ca. 200 virksomhedsrepræsentanter.

På den fjerde konference blev alle resultaterne fra de tidligere konferencer sorteret og prioriteret med hensyn til de væsentligste udfordringer og ambitioner. Den fjerde konference har vist, at selv om der er mange lokale særkender, er de fleste udfordringer mere eller mindre fælles, uanset hvilken geografisk del af kommunen det gælder.

Resultaterne af de fire erhvervs-konferencer er af Erhvervs- og Turismeudvalget blevet bearbejdet og kvalificeret på temamøder forinden formulering af denne erhvervsudviklingsstrategi for Frederikshavn Kommune.

Hvorfor udfordringer, ambitioner og strategi

Denne erhvervsudviklingsstrategi er udformet med baggrund i drøftelser, prioriteringer og formulering af udfordringer og ambitioner.

Udfordringer – her stilles der spørgsmål i stedet for med det samme at give svar på det, som ingen endnu har spurgt om. Udfordringer sætter retning og fokus på handlingsrummet uden på forhånd at give svarene, og udfordringer forbinder nutid og fremtid.

Ambitioner – her vises viljen og modet til at ville opnå noget uden forlods at kende vejen, eller vide om det vil lykkes. Her stræbes efter at gøre noget større, bedre og mere attraktivt, og man forpligter sig, kiler på og higer efter at skabe fremdrift.

Strategi – er en beskrivelse af, hvor man vil hen, og hvordan man vil nå derhen. Strategien fastlægger hvilken erhvervsudvikling, der skal stræbes efter i Frederikshavn Kommune – det vil sige bevidste til- og fravalg, samtidig fastlægger den hvilke midler, der skal bringes i anvendelse for at nå frem til den ønskede udvikling.

Opfølgning og virkeliggørelse

Formulering af udfordringer, ambitioner og strategi gør det ikke alene – virkeliggørelse af strategien og handlingsplanen forudsætter initiativ, handlelyst, handlekraft og deltagelse fra alle parter.

Erhvervsudviklingsstrategien rummer i den forbindelse både en række initiativer, der allerede er igangsat, og den rummer desuden en række nye tiltag, der kan og bør tages initiativ til fremover.

Mange af strategiens initiativer kan allerede nu sættes i gang af de enkelte aktører, det vil sige erhvervsvirksomheder, erhvervs-, turisme- og handelsorganisationer, uddannelsesinstitutioner mv. eller kommunen – hver for sig eller i forskellige samarbejder.

Arbejdskraft

Ikke bare i Frederikshavn Kommune men også på landsplan vil manglen på arbejdskraft i de kommende år blive et stigende problem. Med en rekordlav ledighed har erhvervslivet problemer med at finde kvalificerede medarbejdere til de ledige stillinger. Historisk set er ledigheden i Frederikshavn Kommune dog højere end på landsplan, ligesom der er en vis forsinkelse i påvirkningen fra de økonomiske konjunkturer. Der vil derfor opstå et paradoks, fordi erhvervslivet på den ene side vil opleve problemer med at tiltrække tilstrækkelig, kvalificeret arbejdskraft, mens man på den anden side skal forholde sig til en forholdsvis konstant gruppe af ledige, der bekræfter en tendens til, at den tilgængelige arbejdskraft ikke er kompatibel med de krav, virksomhederne stiller.

Jobcentret¹ og Det Lokale Beskæftigelsesråd er centrale aktører i forhold til beskæftigelsesindsatsen overfor ledige i Frederikshavn Kommune. I den forbindelse har Jobcentret udarbejdet forslag til en Beskæftigelsesplan for 2009².

I forhold til erhvervsudviklingen i Frederikshavn Kommune viser kommunens befolkningsudvikling, at andelen af befolkningen i den erhvervsduelige alder er stærkt faldende. Det vil således fremover være en udfordring for erhvervslivet at rekruttere den nødvendige arbejdskraft.

Med en faldende arbejdsstyrke står arbejdsgivere nu overfor den udfordring, at der skal skabes attraktive arbejdspladser, som enten kan tiltrække nye borgere eller tiltrække et øget antal pendlere. Ved at skabe nye attraktive arbejdspladser i Frederikshavn Kommune, vil man ligeledes kunne modvirke en øget fraflytning. Der eksisterer således en fremtidig udfordring i skabelsen af de attraktive jobs i kommunen. Samtidig eksisterer der en lige så stor udfordring i at sikre, at den i kommunen bosiddende arbejdskraft også kompetencemæssigt kan varetage de attraktive jobs.

Der skal ske en tiltrækning og en fastholdelse af arbejdskraften

Det er nu og i de kommende år af afgørende betydning, at udviklingen af arbejdsstyrken understøttes. Der er således både tale om at forbedre rammevilkårene for

den allerede eksisterende arbejdskraft samt at tiltrække ny kvalificeret arbejdskraft. Forudsætningen for en sådan udvikling er, at eksisterende og nye virksomheder gør en ekstra indsats for at gøre arbejdspladserne endnu mere attraktive. Kommunens virksomheder skal derfor være forandringsparate og yde en indsats for, at det bliver mere attraktivt at arbejde i Frederikshavn Kommune – fx. i form af kompetenceudviklingsmuligheder for den enkelte medarbejder, medarbejderindflydelse og –ansvar, personalegoder mv. Der skal skabes jobs, som kan tiltrække endnu flere indpendlere til kommunen, men der skal også skabes et så positivt ry omkring kommunes virksomheder, at også udpendlere får lyst til at arbejde inden for kommunegrænsen. En attraktiv arbejdsstyrke og attraktive arbejdspladser kan fremtidigt have betydning for, at den nødvendige arbejdskraft vælger at bosætte sig i kommunen, og at endnu flere virksomheder vælger at placere sig i Frederikshavn Kommune.

Konferencerne og arbejdskraft:

Det blev sagt om udfordringer:

Hvordan sikrer vi tiltrækning og fastholdelse af den kvalificerede arbejdskraft?

Hvordan får folk lyst til at flytte til Frederikshavn Kommune?

Hvordan hæver vi kompetenceniveauet for (sæson-)indpendlere til erhverv som værft, landbrug, turisme, håndværk, teknik, fiskeri, IT og sundhed?

Det blev sagt om ambitioner:

Der skal ske en vækst i antallet af arbejdspladser i kommunen.

Der skal skabes vækst i antallet af videnstunge virksomheder i kommunen.

Der skal ske en vækst i antallet af indbyggere i den arbejdsduelige alder.

Der skal koordineres en fælles indsats for at rekruttere arbejdskraft både inden- og udenfor landets grænser.

Der skal ske en kompetenceudvikling og et kompetenceløft af arbejdsstyrken

Fremover skal der ske en kompetenceudvikling og et kompetenceløft af arbejdskraften i Frederikshavn Kommune, da de menneskelige ressourcer er grobund for et velfungerende og konkurrencestærkt erhvervsliv. Yderligere skal fokus rettes imod, at der fremover sættes på, at det er specialiseret arbejdskraft med særlige kompetencer, der er brug for i virksomhederne. Derfor skal Frederikshavn Kommune, kommunens virksomheder og uddannelsesinstitutionerne fremover sætte på den nødvendige opkvalificering af den eksisterende arbejdsstyrke gennem en personlig udvikling og et kompetenceløft, som kan være medvirkende til fornyet udvikling i de enkelte virksomheder.

Tendenser viser samtidig, at uddannelsesniveaue i den yngre generation er stigende. For at sikre, at de veludannede unge får lyst til arbejde i vores kommune, skal der ske en udvikling af virksomhedernes efterspørgsel på uddannet arbejdskraft.

Arbejdsmarkedet befinder sig i dag i en situation, hvor arbejdskraften har endnu større mulighed end før for at vælge de attraktive jobs. Virksomhederne agerer altså i en virkelighed, hvor arbejdsstyrken har mange muligheder, og hvor man vælger de bedste jobs. Det er en yderligere indikator for, at virksomhederne skal gøre en ekstra indsats for at være attraktive arbejdssteder nu og i fremtiden.

Erhvervsfrekvensen for personer i den arbejdsduelige alder skal øges

Alle kommunens arbejdsmæssige ressourcer skal udnyttes endnu bedre, og det skal gøres mere attraktivt at være en del af arbejdsstyrken i Frederikshavn Kommune.

Selvom ledigheden er lav, er der stadig en gruppe borgere i den arbejdsduelige alder, som står udenfor arbejdsmarkedet. På grund af den lave ledighed er mulighederne for at få integreret den del af den potentielle arbejdskraft, der står udenfor arbejdsmarkedet særligt gunstige i disse år. Vi skal derfor blive bedre til at udnytte de ressourcer, vi allerede har. Der skal fokuseres på vidensopbygning og medarbejderudvikling. Så-

danne tiltag skal på sigt ses som en afgørende investering i en bred og fremtidig arbejdsstyrke.

Set i regionalt og nationalt perspektiv

Uddrag af regeringens globaliseringsstrategi:

I Regeringens globaliseringsstrategi er det et mål at skabe "uddannelser i verdensklasse", da dette betragtes som fundamentet for en stærk konkurrencekraft og for, at alle kan deltage i samfundet og på arbejdsmarkedet. Regeringens indsatsområder er:

- Verdens bedste folkeskole
- Alle unge skal have en ungdomsuddannelse (mindst 85% af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010)
- Sammenhæng i uddannelsessystemet og god vejledning
- Mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående ungdomsuddannelse (mindst 50% skal gennemføre en videregående uddannelse i 2015)
- Uddannelser med globalt perspektiv
- Korte og mellemlange videregående uddannelser i verdensklasse
- Universiteter i verdensklasse
- Mere konkurrence og bedre vilkår i den offentlige forskning

Uddrag af Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi:

Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi beskæftiger sig med arbejdskraft inden for flere indsatsområder. Under indsatsområdet "Kompetenceudvikling i særklasse" vil Vækstforum arbejde for at tiltrække og fastholde en kvalificeret arbejdsstyrke i region Nordjylland, herunder:

- Professionalisere og videreudvikle de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioners rolle som kompetence- og innovationspartnere for erhvervslivet
- Fremme en kultur for kompetenceudvikling og indbygge dette i virksomhedernes strategi
- Tilskynde implementering af konkrete indsatser på uddannelsesområdet der understøtter opbygning og fastholdelse af en kompetent arbejdsstyrke, der matcher virksomhedernes behov

Virksomhedsudvikling

Temaet virksomhedsudvikling favner bredt i forhold til brancher og sektorer, der har hver deres forudsætninger. Alle virksomheder må forventes at dele et fælles mål om at producere ydelser, som kan konkurrere og afsættes på markedet. Der er derfor en række udfordringer, som er fælles for erhvervslivet i Frederikshavn Kommune, og som denne erhvervsudviklingsstrategi søger at imødekomme med centrale initiativer.

Erhvervsstrukturen i Frederikshavn Kommune er kendetegnet ved produktionsvirksomheder inden for sektorerne jern og metal, bygge og anlæg samt fødevarereindustri og offentlige arbejdssteder med fokus på sundhed og omsorg samt offentlig administration. Arbejdskraften i produktionsvirksomhederne har ofte en erhvervsfaglig uddannelsesbaggrund, og det er en ressource, som skal videreudvikles og videreuddannes for at sikre virksomhederne fortsat vækst.

Produktionsvirksomhederne er ofte karakteriseret ved at være mindre virksomheder, der ikke har tradition for forskningsbaseret produktudvikling. Produktudviklingen sker derimod i højere grad på baggrund af oparbejdede specialkompetencer og erfaringsbaseret viden i både virksomhed og hos medarbejdere. Virksomhedernes specialkompetencer er med til at gøre produkterne unikke og særligt attraktive for kunder med behov for særlig kvalitet og fleksibilitet.

Det er således den merværdi, som tilføjes produkterne gennem kompetencer og viden, der skal gøre virksomhederne konkurrencedygtige på et globalt marked, hvor prisen på arbejdskraft ikke bliver det afgørende konkurrenceparameter.

Derfor bliver det en central udfordring at sikre, at virksomhederne til stadighed tilføres den nødvendige viden og kompetencer, som gør dem i stand til at udvikle og fremstille produkter og ydelser, der kan imødekomme kundernes behov og krav.

Innovation i virksomhederne skal fremmes

Udviklingen af virksomhederne i Frederikshavn Kommune skal sikres, således at de fortsat og i stigende grad er konkurrencedygtige, også uden for landets grænser. Et vigtigt element i denne udvikling er overgangen fra løntung til videnstung produktion og innovation.

Virksomheder, der ikke har forskningsbaseret innovation, laver i reglen deres innovationer ud fra markedets efterspørgsel efter nye løsninger eller ud fra, hvad der kan være en fordel for kunderne i relation til kendte områder.

Virksomhederne i Frederikshavn Kommune skal have forudsætningerne for, at den enkelte virksomhed i højere grad konkurrerer på produkter og ydelser, der er attraktive for markedet på grund af den viden og specialkunnen, der er nødvendig for at skabe ydelser. Virksomhederne vil hermed i højere grad kan konkurrere på vidensbaseret produktion.

Med henblik på at fremme evnen til at gennemføre den markedsbaserede innovation hurtigere og mere effektivt, skal der sikres en hurtig adgang til relevant viden og bistand, som virksomhederne er i stand til at anvende.

Konferencerne og virksomhedsudvikling

Det blev sagt om udfordringer:

- Hvordan skaber vi et attraktivt erhvervmiljø, der kan tiltrække og fastholde virksomheder?
- Hvordan udbygger og udnytter vi interne og eksterne netværk?
- Hvordan får vi opkvalificeret den nuværende arbejdsstyrke?

Det blev sagt om ambitioner:

- Vi skal kunne fastholde befolkningstallet i kommunen
- Der skal særligt tiltrækkes virksomheder inden for det maritime erhverv, fødevarerhverv og turisme
- Der skal etableres stærke lokale og internationale netværk til fremme af virksomhedsudviklingen

Styrkelse af netværk og klynger

Netværk og klynger er kendetegnet ved, at der skabes merværdi for deltagerne via samarbejdet, samt at der kan skabes egentlige specialiserede udviklingsmiljøer. Derfor skal der øget fokus på netværk og klyngedannelser med den økonomiske merværdi for den enkelte virksomhed for øje.

Kommunens mange små virksomheder vil have stor gavn af at indgå i netværk af forskellig art for på den måde at få input og ny viden tilført virksomheden. Det kan fx. være i forbindelse med opstart af nye firmaer, internationale investeringer eller indføring af nye produktionsmetoder.

Indsatsen for at udvikle netværkstenken hos virksomhederne og for etableringen og forankringen af nye og eksisterende netværk er et vigtigt element i den fortsatte udvikling af kommunens virksomheder. Sådan at der sker en erfaringsudveksling og vidensdeling, der i sidste ende skaber større omsætning for virksomhederne.

I kommunen er der dels med baggrund i de traditionelle industrier og dels på baggrund af nye og innovative tiltag skabt koncentrationer af virksomheder, som er rige på viden inden for et særligt felt, og hvor der er et udviklingspotentiale for klyngedannelser. Det maritime erhverv og de maritime uddannelser i kommunen, som allerede har et givtigt samarbejde, kan fungere som rollemodel for fremtidige klyngedannelser. Samtidig er der inden for lysbranchen med grobund i Light-Visions, EnergiByen Frederikshavn og i byggebranchen en udvikling i gang, hvor der med et konstruktivt og konkret samarbejde mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og offentlige myndigheder kan fremme en klyngeudvikling.

Set i regionalt og nationalt perspektiv

Uddrag af Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi

- virksomhedsudvikling går på tværs i flere af strategiens indsatsområder. Der satses således på:
 - Opbygning af nordjysk vidensmiljø om innovation i international klasse
 - Etablering af nye klynger inden for alle brancher, der seriøst ønsker at samarbejde
 - Videreudvikling af en række eksisterende samarbejder med stærkt klyngepotentiale inden for brancherne: Fødevarer, byggeri, maritim sektor, IKT og sundhedsteknologi
 - Udvikling af organisatorisk ramme og fælles strategi for den fremtidige indsats inden for indsatsområdet "Vedvarende energi og energiformer i Nordjylland"
 - Styrke adgangen til højt specialiseret rådgivning til vækstiværksættere

Uddrag af regeringens globaliseringsstrategi

- Der er i globaliseringsstrategien formuleret en målsætning om at skabe flere vækstiværksættere og at skabe et samfund, som er baseret på innovation og nytænkning. Det skal ske gennem:
 - Gode rammer for virksomhedernes forskning, udvikling og innovation
 - Stærkere konkurrence og åbenhed skal styrke innovationen
 - Stærkt samspil med andre lande og kulturer
 - Flere vækstiværksættere
 - Alle skal uddanne sig hele livet

Oplevelsesøkonomi

Frederikshavn Kommune er med 23 % af alle turistovernatninger i Region Nordjylland en af de store turistdestinationer i regionen. Men gæsterne besøger primært vores område i de traditionelle ferieperioder, hvilket gør det svært for virksomhederne og arbejdskraften at gøre turismen til et helårserhverv. Frederikshavn Kommune står derfor over for to sammenhængende udfordringer; vi skal understøtte den generelle vækst i turisterhvervet hele året samtidig med, at vi skal forsøge at få den størst mulige merværdi ud af turisterhvervet. De to udfordringer kan imødekommes ved at tage udgangspunkt i oplevelsesøkonomien.

Forbruget af oplevelsesprodukter er en ny måde for forbrugeren at skabe identitet på. Det er således muligt for vores gæster at skabe en identitet gennem forbrug af produkter, som fortæller en historie – og det er netop produktionen og forbruget af oplevelsesprodukter, der er kernen i oplevelsesøkonomien. Oplevelsesøkonomien fylder allerede meget i den nordjyske økonomi og i høj grad i Frederikshavn Kommune. Oplevelsesøkonomien har i de seneste år oplevet en markant stigning, og i Frederikshavn Kommune arbejder man aktivt med udviklingen af oplevelsesøkonomien og ønsker fremtidigt at forsætte denne udvikling.

Oplevelsesøkonomien skal fremover betragtes som en mulighed for at øge samspillet mellem flere erhverv, så der i sidste ende kan genereres en større vækst end den vækst, som det enkelte erhverv selv har mulighed for at skabe. Der skal fremover fokuseres på en øget sammenhæng mellem indsatsen på turistområdet og initiativer inden for kultur, events, sport, fødevarer, kunst, musik og handel. Derfor skal der i Frederikshavn Kommune sættes fokus på initiativer, der fremmer denne udvikling og dette samarbejde.

Turismeudviklingsprojektet Naturen+ bygger på, at naturen som produkt skal tilføres en oplevelsesmæssig værdi, og at omsætningen og turistsøgningen udenfor højsæsonen skal øges med 30 %. For at imødekomme disse mål iværksættes initiativer og indsats, som skal fremme netværks- og klyngeudviklingen inden for turisterhvervet.

Helårsturismen skal udvikles, så turisme bliver et bæredygtigt erhverv for både virksomheder og arbejdskraft

Turisterhvervet er et vigtigt element i oplevelsesøkonomien. Men det er af afgørende betydning, at vi fremover formår at knytte turisterhvervet med nogle af de andre elementer, som oplevelsesøkonomien også rummer. Ved en sådan kobling vil man styrke den samlede oplevelsesindustri i kommunen og udvikle fundamentet for, at der bliver skabt et mere stabilt turisterhverv, som ikke er sæsonafhængigt.

Konferencerne og oplevelsesøkonomi:

Det blev sagt om udfordringer:

Hvordan skaffer vi tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft til turisterhvervet – særligt med fokus på serviceerhvervet (kokke, tjenere og rengøringspersonale)?

Hvordan udvikler vi helårsturismen, så turisterhvervet bliver et bæredygtigt erhverv?

Hvordan udvikler og fastholder vi vores brand, og får det kommunikeret ud til vores primære markeder?

Hvordan skabes der en øget omsætning pr. gæst?

Hvordan tiltrækker vi et større antal gæster?

Hvordan tænker vi havnene bedre ind i oplevelsesøkonomien?

Det blev sagt om ambitioner:

Vi skal have et unikt brand, der entydigt definerer os som en destination med fokus på kvalitet, de gode råvarer og oplevelser.

Det oplevelsesøkonomiske brand skal udvides til at omfatte den generelle erhvervsudvikling.

Turistsæsonen skal udvides.

Der skal skabes autentiske miljøer omkring havnene, og havnene skal integreres i vores brand.

Der skal være planlagte kultur-, sports- og naturoplevelser året rundt.

Den største udfordring, som Frederikshavn Kommune står overfor i forhold til turismen, er den forholdsvis korte sæson. Ved at forlænge turistsæsonen i området, skal det blive lettere for turisme- og oplevelsesindustrien at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, skabe økonomisk vækst for de enkelte virksomheder og samlet set danne fundamentet for et bæredygtigt turisterhverv, som kan gavne borgere og gæster. Derfor skal der nu gøres en øget indsats for, at flere turister får lyst til at besøge Frederikshavn Kommune i høj- og ydersæsonerne.

Der skal fremover skabes optimale rammer for netværk og klyngedannelse inden for oplevelsesøkonomien

Ambitionen på turistområdet og inden for de andre oplevelsesrelaterede erhverv er, at der skal skabes bæredygtige erhverv, som kan generere overskud på årsbasis, og som er i stand til at tilbyde arbejdstider og arbejdsvilkår, der er attraktive for arbejdskraften. For at hjælpe denne udvikling på vej er det afgørende, at der fremover sættes på netværk, innovation og viden- og kompetenceudvikling, som skal være fundamentet for at skabe vækst og synergi inden for turismen og oplevelsesøkonomien. Det samarbejde, der allerede eksisterer i regi af Toppen af Danmark skal fremover styrkes og udvikles, så eksempelvis det store udviklingsarbejde, der er funderet i helårsturismeprojektet Naturen+, får endnu bedre rammevilkår. Det er afgørende, at sådanne samarbejder styrkes, da netop samarbejde, netværk og klyngedannelse er fundamentet for turisterhvervets og oplevelsesøkonomiens udvikling og produktfornyelse.

Vores brand skal fortsat styrkes og udvikles til gavn for både turisme og erhverv

Alene og i regi af Toppen af Danmark har Frederikshavn Kommune allerede et stærkt brand, som gør os i stand til at positionere os i forhold til omverdenen. Dette brand skal forstærkes, og der skal være en klar forbindelse mellem de oplevelsesmæssige produkter, som vi tilbyder, og det brand, som vi markedsfører os ved hjælp af, så omverdenen oplever en tydelig sammenhæng mellem det faktiske produkt og brandet. Vi vil associeres med kvalitetsprodukter og oplevelser af høj kvalitet. Derfor skal der fremover sættes fokus på

videreudviklingen af de gode og unikke oplevelser, som området allerede tilbyder. Den særegne natur og den smukke kyststrækning skal ligeledes tænkes bedre ind i oplevelsesøkonomien, og der skal fortsat udvikles unikke oplevelser af kulturel, sportslig og oplevelsesmæssig karakter til glæde for vores gæster såvel som for borgere.

Set i et nationalt og regionalt perspektiv

Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi indeholder et særskilt indsatsområde omkring oplevelsesøkonomi. Vækstforums overordnede ambition er at Nordjylland skal udvikles til nordeuropæernes foretrukne kystferiedestination – hele året – både i hovedferierne og i de korte ferier. Det skal ske ved at:

- Medvirke til at udvikle styrkepositioner og udviklingspotentialer i den nordjyske oplevelsesøkonomi
- styrke oplevelseserhvervene, både inden for de mere traditionelle turismeerhverv og inden for de nye oplevelseserhverv, f.eks. computerbaseret film, digital kunst, wellness og kvalitetsfødevarer. Oplevelseserhvervene skal styrkes hver for sig, men også i særlig grad gennem et styrket samarbejde og videndeling mellem dem
- Udpege nordjyske fyrtårne inden for attraktioner, events og virksomheder. Indsatsen skal forankres lokalt
- Udvikle oplevelseserhvervene i forventning om at det i mange tilfælde vil komme yderområderne til gode

Verden som handelsplads

Verden som handelsplads fungerer som et selvstændigt tema, men indeholder elementer, der kan integreres i de tre øvrige temaer arbejdskraft, oplevelsesøkonomi og virksomhedsudvikling.

Udgangspunktet for Verden som handelsplads er, hvordan erhvervslivet i Frederikshavn Kommune får det størst mulige udbytte af de muligheder, som globaliseringen tilbyder. Globaliseringen byder imidlertid ikke kun på muligheder og nye chancer. Det handler også om udfordringer i form af en øget konkurrence i vores lokalområde fra udenlandske virksomheder og en konstant udfordring på konkurrencedygtighed med virksomheder over hele verden – og ikke kun i Borlänge eller Bording.

På grund af kommunens geografiske placering eksisterer der allerede mange erhvervsrelationer mellem de skandinaviske lande, og det er et område, der målrettet skal udbygges i de kommende år. Samtidig skal der med udgangspunkt i en konkret vurdering af rentabiliteten af de enkelte projekter, etableres og forankres forbindelser til andre dele af verdensmarkedet.

På trods af, at hovedudfordringen for den enkelte virksomhed er at placere sig i den internationale konkurrence, så giver verden som handelsplads også nye muligheder, hvis Frederikshavn Kommunes virksomheder søger og får internationale samarbejdspartnere, hvor partnerskaberne samlet giver en stærkere markedsposition til fælles bedste.

Verden som handelsplads drejer sig også om at gøre Frederikshavn Kommune til en handelsplads for verden. Frederikshavn Kommune skal udvikles til at blive en internationalt attraktiv erhvervs Kommune, der kan tiltrække udenlandske virksomheder og virksomheder fra det øvrige Danmark.

Virksomhederne skal ville og kunne agere på det internationale marked

Den vigtigste forudsætning for at udnytte mulighederne og imødegå udfordringerne fra det globale marked er, at den enkelte virksomhed er villig til og i stand til at agere på det selvsamme marked. For at støtte virksomhederne i denne proces med at blive stadig mere internationalt orienterede, skal der hos de enkel-

te virksomheder og medarbejdere udvikles og fremmes unikke kompetencer, som er målrettede mod at agere på det hastigt forandrende globale marked.

En nødvendig kompetence på det internationale marked er sprogkundskab og kulturforståelse. Virksomhederne har derfor brug for arbejdskraft, som er i stand til at kommunikere på flere sprog, og som repræsentanter for professionelle danske virksomheder kan begå sig i en mere eller mindre fremmedartede kulturer. Sådanne kompetencer kan oparbejdes i en organisation gennem videreuddannelse og målrettet rekruttering. Der skal dog også fra virksomhedernes side udvikles en bevidsthed om og afvejning af organisationens behov i forhold til den påtænkte internationale indsats.

Konferencerne og Verden som handelsplads:

Det blev sagt om udfordringer:

- Hvordan kan vi udvikle og opgradere vores virksomheder, så de forsøger sig internationalt?
- Hvordan tiltrækker vi udenlandske virksomheder til kommunen?
- Hvordan får vi skabt stærke netværk?

Det blev sagt om ambitioner:

- Frederikshavn skal være den mest internationalt orienterede kommune
- Vi skal skabe internationale netværk
- Det maritime netværk skal anvendes som rollemodel for, hvordan man som virksomhed kan komme ud på det internationale marked
- Vi skal satse globalt med vægt på Skandinavien

Ligeledes er det nødvendigt at have kompetencerne til at kunne tilpasse sig de skiftende betingelser på det internationale marked, fx. i form af tilpasning af produktionen. At kunne agere på det internationale marked bliver derfor både en indadvendt og udadvendt proces, hvor virksomhederne skal tilpasse sig det globale markeds betingelser.

Det globale marked er stort, og det kan være uoverskueligt for en mindre, lokal virksomhed. Derfor skal en kommunal erhvervsudviklingsstrategi støtte op omkring initiativer, der kan gøre det mere tilgængeligt og vedkommende for virksomheder at komme ud på det internationale marked, fx. gennem rådgivning og erfaringsudveksling.

Der skal udvikles og fremmes netværk med globalt perspektiv

At blive aktør på det globale marked kan fremmes gennem engagement i internationale netværk, der bidrager med viden og relationer, som konkret kan anvendes af virksomhederne i deres internationale bestræbelser. Sådanne netværk er anvendelige i forhold til erfaringsudveksling på lokalt eller internationalt plan, men de kan også bruges i mere direkte forretningssammenhænge, hvor virksomhederne gennem netværk får åbnet døre til nye forretningsideer, samarbejdspartnere og afsætningsmarkeder.

Formålet med netværkstanken er at skabe grundlag for nye samarbejder med internationale parter. Samarbejder, der vil gøre virksomheder i stand til at få en stærkere markedsposition ved at kunne levere produkter, der er konkurrencedygtige på det globale marked, hvad enten det er i Danmark eller til eksport.

Internationale netværk er tillige redskaber til at skabe opmærksomhed omkring kommunens erhvervsliv og øvrige kvaliteter. Indsatsen i netværk skal derfor også udvikles til at være en effektiv markedsføring af kommunen til fælles bedste for at øge nationale og internationale investeringer i området og for at give erhvervslivet bedst mulige betingelser for vækst og udvikling.

Eksisterende internationale netværk skal videreudvikles i fremtiden og samtidig bruges som rollemodeller for internationale netværk og samarbejder i andre dele af erhvervslivet.

De store erhvervshavne i kommunen er, fx. med udgangspunkt i deres internationale netværk, forudsætningen for den effektive transport til og fra kommunen samt for udviklingen af de maritimt baserede erhverv. Selvom det endnu er i sin vorden, er EnergiByen Frederikshavns samarbejde med Shanghai et eksempel på, hvordan netværkstanken kan udvikle muligheder for mange nye spændende samarbejder og forretningsmuligheder for både kommune og erhvervsliv.

Set i regionalt og nationalt perspektiv.

Uddrag af Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi

- Vækstforum vil fremme og støtte initiativer, som sikrer optimal udnyttelse af de muligheder, der ligger i globaliseringen med det sigte at fremme viden, vækst og beskæftigelse
- Der vil blive sat fokus på at styrke virksomheders globalisering, at styrke arbejdsstyrkens globale parathed, og at understøtte deltagelse i internationale samarbejder

Uddrag af regeringens globaliseringsstrategi

- Indsatsområdet: "Uddannelse i verdensklasse" beskæftiger sig med at skabe uddannelser med globalt perspektiv vha. bedre sprogkundskaber, udlandsophold og tiltrækning af udenlandske studerende til Danmark
- Et andet indsatsområde handler om at skabe et stærkt samspil med andre lande og kulturer. Det kan foregå ved effektiv varetagelse af danske interesser på den internationale scene, at det danske samfund har indsigt i og forståelse for andre lande og kulturer, at Danmark skal markedsføres som investeringsland, uddannelsesland og turistland, og at globale udfordringer skal løses ved stærkt internationalt samarbejde

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Frederikshavn Kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn
Tel.: +45 98 45 50 00

post@frederikshavn.dk
www.frederikshavn.dk